

ศอ.ปส.จ.นค.

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

ที่ว่าการอำเภอเสนา
เลขที่รับ.....1035
วันที่.....13 ส.ค. 2567
เวลา..... น.

ที่ นศ ๐๐๑๘.๒(ศอ.ปส.จ.นค.)/ว ๖๐

๐๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการควบคุมการจำหน่ายน้ำดื่มใบกระท่อม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๘

ที่ ยธ ๑๑๑๖.๐๓/ว ๑๓๓๘ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๘ แจ้งว่า ภายหลังจากที่พิษกระท่อมถูกยกเลิกจากการเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ ปรากฏว่ามีการจำหน่ายพิษกระท่อมทั้งในลักษณะใบและน้ำดื่มใบกระท่อมอย่างแพร่หลาย มีการบริโภคพิษกระท่อมเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ เช่น เกษตรกร รับจ้างทั่วไป ขับขี่รถสาธารณะ นอกจากนี้ พบว่ามีการนำมาใช้เพื่อความบันเทิงและใช้ในทางที่ผิดโดยการนำไปผสมยาควบคุม ยาอันตราย วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และยาเสพติดให้โทษ ส่งผลให้มีการมั่วสุมของเด็กและเยาวชนในการใช้สารเสพติด จนเป็นที่วิตกกังวลกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป ซึ่งยังไม่มีแนวทางหรือมาตรการในการดูแลอย่างเพียงพอ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติพิษกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ จัดประชุมหารือเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ กับผู้แทนหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา และเทศบาลนครนครราชสีมา ได้กำหนดแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการควบคุมการจำหน่ายน้ำดื่มใบกระท่อม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ เพื่อให้มีการกำกับดูแลมิให้ประชาชนบริโภคใบกระท่อมมากเกินไปจนเกิดอันตรายและเพื่อคุ้มครองสุขภาพของเด็ก เยาวชน และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่นจากการบริโภคน้ำดื่มใบกระท่อม ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครราชสีมา (ศอ.ปส.จ.นค.) จึงขอให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งที่ประชุมคณะกรรมการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยอำเภอ ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบแนวทางการควบคุมการจำหน่ายน้ำดื่มใบกระท่อม หากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

/๒. สำนักรวบรวม...

๒. สํารวจแหล่งจําหน่ายนํ้าดื่มใ้บริโภคและกํากับใช้กฎหมายในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน
พร้อมรายงานตามแบบรายงานออนไลน์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(สำนักงาน ป.ป.ส.) และสำเนาส่งศูนย์อํานวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช
(คอ.ปส.จ.นศ.) ทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ มากมณี)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการศูนย์อํานวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงาน คอ.ปส.จ.นศ.

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๐๗๖๖

e-mail : npncm80@gmail.com

ที่ บธ ๑๑๑๖.๐๐๗/ว จศต๗

สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๘
๑๐๒/๒๗ หมู่ ๙ นิคมพัฒนาขอย ๒ ตำบลขุนทะเล
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการควบคุมการขายนํ้าดื่มใบกระท่อม.

เรียน นามแนบท้าย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการควบคุมการขายนํ้าดื่มใบกระท่อม จำนวน ๑ ชุด
๒. ข้อมูลผู้ต้องสงสัยจำหน่ายพืชกระท่อม จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แบบรายงานออนไลน์การสำรวจแหล่งขาย และการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน ๑ ฉบับ

ภายหลังจากที่พืชกระท่อมถูกยกเลิกจากการเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ ปรากฏว่ามีการจำหน่ายพืชกระท่อมทั้งในลักษณะใบและนํ้าดื่มใบกระท่อมอย่างแพร่หลาย มีการบริโภคพืชกระท่อมเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ เช่น เกษตรกร รับจ้างทั่วไป ข้าราชการสาธารณะ นอกจากนี้ พบว่ามีการนำมาใช้เพื่อความบันเทิงและใช้ในทางที่ผิดโดยการนำไปผสมยาควบคุม ยาอันตราย วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และยาเสพติดให้โทษ ส่งผลให้มีการมั่วสุมของเด็กและเยาวชนในการใช้สารเสพติด จนเป็นที่วิตกกังวลกับผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป ซึ่งยังไม่มีแนวทางหรือมาตรการในการดูแลอย่างเพียงพอ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงานปป.ส.) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๔ จัดประชุมหารือเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ กับผู้แทนหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา และเทศบาลนครราชสีมา ได้กำหนดแนวทางการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการควบคุมการจำหน่ายนํ้าดื่มใบกระท่อม

ในการนี้ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๘ จึงขอส่งแนวทางการควบคุมการขายนํ้าดื่มใบกระท่อม และข้อมูลผู้ต้องสงสัยจำหน่ายพืชกระท่อม (รายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วยตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอความร่วมมือรายงานออนไลน์การสำรวจแหล่งขาย และการบังคับใช้กฎหมายต่อการขายนํ้าดื่มใบกระท่อม เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวินิจฉัย กาญจนางกูรพันธุ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนผู้เชี่ยวชาญ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค ๘

ส่วนประสานพื้นที่

โทร. ๐ ๗๗๖๐ ๒๔๒๗-๔ ต่อ ๑๐๐๓๓

โทรสาร ๐๗๗ ๖๐๒๔๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraband_or8@oncb.go.th

QR Code สิ่งที่ส่งมาด้วย

รายงานแนบท้าย หนังสือเลขที่ ขส ๑๑๑๖.๐๓/ว ๓๓๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗
เรียน

๑. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดกระบี่
๒. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชุมพร
๓. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช
๔. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดระนอง
๕. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดพังงา
๖. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดภูเก็ต
๗. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวทางการควบคุมการขายน้ำดื่มในกระดอม

สถานการณ์การขายน้ำดื่มในกระดอมในปัจจุบัน

ภายหลังจากที่พิษกระดอมถูกยกเลิกจากการเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ ปรากฏทั่วไปว่ามีการจำหน่ายพิษกระดอมทั้งในลักษณะใบและน้ำดื่มกันอย่างแพร่หลายในที่ต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศ ผลที่ตามมา คือ เกิดการบริโภคพิษกระดอมกันเพิ่มมากขึ้น ทั้งใช้ในวิถีชาวบ้าน ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพการงานในบางกลุ่มอาชีพ เช่น เกษตรกร แรงงานในภาคเกษตร รับจ้างทั่วไป ก่อสร้าง/แบกหาม และขับซักรถสาธารณะ แต่ก็พบว่ามีไม่น้อยที่นำมาใช้โดยไม่มีเจตนาเป็น ใช้เพื่อความบันเทิง และใช้ในทางที่ผิดด้วยการนำไปผสมยาควบคุม ยาอันตราย วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และยาเสพติดให้โทษ นำไปสู่ปัญหาอื่นตามมา เช่น เกิดมั่วสุมของเด็กและเยาวชนในการใช้สารเสพติด จนเป็นที่วัดและกังวลในหมู่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยที่ยังไม่มีมาตรการในการดูแลอย่างเพียงพอ

สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติพิษกระดอม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงได้จัดทำแนวทางการกำกับดูแลการขายและบริโภคน้ำดื่มในกระดอม ดังนี้

๑. น้ำดื่มในกระดอม จำแนกได้ ๒ แบบ คือ

๑.๑ ไม่ผสมกับวัตถุอื่น

๑.๒ ผสมกับวัตถุอื่น เช่น

- ผสมน้ำหวานหรือน้ำอัดลม
- ผสมยาแก้ไอ หรือยาแก้แพ้ หรือยาแก้ปวด
- ผสมยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

๒. รูปแบบการขาย ส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายทางตรง และมีบางส่วนซื้อขายผ่านช่องทาง

ออนไลน์

๓. สถานที่ขาย มี ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ ไม่มีสถานที่ตั้งดื่ม เช่น ตั้งโต๊ะขายริมทางสัญจร/ริมทางหลวง จอดรถเปิดท้าย ที่ส่วนบุคคล หน้าร้านของของชำ ในตลาด ที่สาธารณะ หรือสี่แยก

๓.๒ มีสถานที่ตั้งดื่ม เช่น ห้องอาหาร หรือสถานบันเทิง

ทั้งนี้ พบว่าในหลายพื้นที่มีการขายใกล้เคียงสถานศึกษา ศาสนสถาน สถานที่ราชการ หรือ

สถานพยาบาล

แนวทางในการดำเนินการ

เพื่อให้มีการกำกับดูแลมิให้ประชาชนบริโภคในกระดอมมากเกินไปจนเกิดอันตราย และเพื่อคุ้มครองสุขภาพของเด็ก เยาวชน และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่นจากการบริโภคน้ำกระดอม จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ ๑ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบ

๑. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง “การขายน้ำดื่มในกระดอม”

๑.๑ น้ำดื่มในกระดอมไม่ผสมกับวัตถุอื่น

น้ำดื่มกระดอมเพื่อขาย เป็นความผิดกฎหมาย ภายใต้พระราชบัญญัติอาหาร

พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อหา “ผลิต” หรือ “ขาย” โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๖(๘) ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง แก้ไข

เพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ซึ่งกำหนดให้ "พืชกระท่อมทั้งต้น (Whole plant) และสารสกัด (Extracts) เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย ยกเว้นได้ผ่านการประเมินความปลอดภัยของอาหาร และส่งมอบฉลากให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตรวจสอบก่อนนำไปใช้ ตามเงื่อนไขของประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาหารใหม่ (Novel food) หรือที่ผลิตเพื่อการส่งออกเท่านั้น ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุก ๖ เดือน - ๒ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ น้ำดื่มใบกระท่อมผสมกับวัตถุดิบ เช่น

- ผสมน้ำหวานหรือน้ำอัดลม

เป็นความผิดพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อหา "ผลิต" หรือ "ขาย"

โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๖(๘) ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุก ๖ เดือน - ๒ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

- ผสมยาแก้ไอ หรือยาแก้แพ้ หรือยาแก้ปวด

เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ข้อหา "ผลิต" หรือ "ขาย"

ยาโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๒ ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

- ผสมยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ข้อหา "จำหน่าย หรือมีไว้ใน

ครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ ที่นำมาผสม"

ระยะที่ ๒ การใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

สาธารณสุข ออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕

จากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งให้เหตุผลในการมีกฎหมายฉบับนี้ว่า โดยที่การยกเลิกพืชกระท่อมจากยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ประชาชนจึงสามารถครอบครองบริโภคและใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมได้ ประกอบกับเป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ จึงสมควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาพืชกระท่อมให้เป็นพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกำหนดมาตรการกำกับดูแลเฉพาะการนำเข้าหรือการส่งออกให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประชาชนมากที่สุด และโดยที่การบริโภคใบกระท่อมมากเกินไปจนสมควรอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค สมควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลการขาย การโฆษณา และการบริโภคใบกระท่อมเพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่นจากการบริโภคใบกระท่อม

ดังนั้น เพื่อการกำกับดูแลการขาย การโฆษณา และการบริโภคน้ำดื่มใบกระท่อม เพื่อคุ้มครองสุขภาพของเยาวชน การบริโภคและใช้ประโยชน์จากพืชกระท่อมให้เข้มงวดมากขึ้น ให้สำนักงาน ป.ป.ส. เฝ้าระวังการฉ้อโกงและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันออกประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการโดยห้ามขายในบางสถานที่เพิ่มเติมตามมาตรา ๒๕(๕) เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด สถานที่ราชการ สถานพยาบาล ทางหลวง สถานบริการ รวมถึงสถานที่ใกล้เคียงสถานที่ที่ห้ามขายดังกล่าวด้วย เป็นต้น

ระยะที่ ๓ การประเมินผลการบังคับใช้ การศึกษาวิจัย การพัฒนาและการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕

พระราชบัญญัติพืชกระท่อม มาตรา ๙ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่ประสานงาน สนับสนุนประชาชนในการเพาะ ปลูก หรือแปรรูปพืชกระท่อมเพื่อใช้ตามวิถีชุมชนและพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจ ส่งเสริม

และสนับสนุนการศึกษาวิจัย ให้ความรู้และจัดทำเอกสาร คำแนะนำ คู่มือ หรือเอกสารวิชาการในการใช้ประโยชน์และโทษจากพืชกระท่อม เพื่อเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและคุ้มครองการบริโภคของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การศึกษาเกี่ยวกับผลต่อระบบประสาทของสาร mitragynine ในพืชกระท่อมในต่างประเทศ^๑ พบว่าสาร mitragynine acetate ขนาด ๕๐ มิลลิกรัม ทำให้คลื่นไส้และอาเจียน (Grewal ๑๙๓๖b, Jansen and Prast ๑๙๘๘) และการทดลองในชั้นพรีคลินิกในมนุษย์ ผลการทดลองพบอาการไม่พึงประสงค์ (side effects) หลายอย่าง (Jansen and Prast ๑๙๘๘) จึงไม่มีการศึกษาต่อ แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าการทดลองในชั้นพรีคลินิกดังกล่าวให้ผลการวิจัยที่แตกต่างจากรายงานการใช้ใบกระท่อมในกลุ่มขวยวียกกลางคน ๓๐ คน ที่ทำงานหนัก และกินใบกระท่อมสดเป็นเวลานานกว่า ๕ ปี โดยรูปแบบใช้ คือ เคี้ยวและกินผงใบกระท่อมร่วมกับติเกลือ (เพื่อลดอาการท้องผูก) การเคี้ยวใบปริมาณน้อย (๒-๓ ใบต่อครั้ง) ความถี่ ๓-๑๐ ครั้งต่อวัน ทำให้กระตือรือร้นในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยจะเกิดขึ้นภายใน ๕-๑๐ นาที อาการไม่พึงประสงค์ที่พบ ได้แก่ ปากแห้ง ท้องผูก ผิวดำ เปื่อยอาหาร และน้ำหนักลด (Suwanlert ๑๙๗๕) การศึกษาทั้ง ๒ ชิ้นนี้ อาจสรุปได้ว่าคนไทยที่ใช้ใบกระท่อมเป็นประจำจะมีความสามารถทน (tolerate) ต่อสารเคมีในกระท่อมได้ดีกว่า

ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดมาตรการควบคุม และกำกับดูแลการใช้ประโยชน์และการบริโภคพืชกระท่อมที่ครอบคลุมอย่างรอบคอบและรอบด้าน ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการเพื่อการศึกษาวิจัยและประเมินผล ทั้งผลดี ผลเสีย และผลกระทบของพืชกระท่อม ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การใช้ตามวิถี ชุมชน และการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน และนำความรู้จากผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อการพัฒนาให้เป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ และปกป้องคุ้มครองสุขภาพของบุคคล ป้องกันและควบคุมการใช้ที่ไม่เหมาะสมหรือการใช้ในทางที่ผิดให้ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

^๑ รศ.ดร. จุไรทิพย์ หวังสินทวีกุล -พืชกระท่อม (Kratom)" ออนไลน์

รายละเอียดกิจกรรมและช่วงเวลาในการดำเนินการ

ระยะที่ ๑ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบ กฎหมาย

ลำดับ	กิจกรรม	ห้วงดำเนินการ
๑.	จัดประชุมหารือบูรณาการใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมการขายน้ำดื่มในกระป๋อง ประกอบด้วย พ.ร.บ. ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ร.บ. ยา พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ร.บ. อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	วันพุธที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ สำนักงาน ป.ป.ส. (ดำเนินการแล้ว)
๒.	จัดทำแนวทางปฏิบัติในการควบคุมการจำหน่ายน้ำดื่มในกระป๋องให้กับหน่วยบังคับใช้กฎหมาย	มกราคม ๒๕๖๗
๓.	กำหนดให้สายด่วน ๑๓๘๖ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนของประชาชนในการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพิษกระป๋องและน้ำดื่มในกระป๋อง	มกราคม ๒๕๖๗
๔.	ประสานหน่วยงานวิชาการจัดทำโพลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนถึงผลกระทบของ พ.ร.บ. พิษกระป๋อง ตามหมวด ๕ "การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคในกระป๋องและการป้องกันการบริโภคในทางที่ผิด"	กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๗
๕.	ดำเนินการสร้างการรับรู้ กับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ๑) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล พ.ร.บ. พิษกระป๋อง พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้เข้าใจ พ.ร.บ. และ บทบาทหน้าที่ภายในและภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๒) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ตำรวจ ฝ่ายปกครอง สสจ. ฯลฯ เพื่อให้ถึงทางการบังคับใช้กฎหมายแบบบูรณาการเพื่อควบคุมการขายและสถานที่ขาย ๓) ผู้ขายน้ำดื่มในกระป๋อง เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ รวมถึงเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ๔) ผู้บริโภค เด็ก เยาวชน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ และอันตรายจากการบริโภคที่มากเกินไปจนสมควร หรือ การบริโภคในทางที่ผิดวัตถุประสงค์ ๕) ประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจหลักการ เหตุผล และเจตนารมณ์ ของ พ.ร.บ. พิษกระป๋อง พ.ศ. ๒๕๖๕	กุมภาพันธ์ - มิถุนายน ๒๕๖๗

ระยะที่ ๒ การใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออก
อนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๔

ลำดับ	กิจกรรม	ห้วงดำเนินการ
๑.	ใช้อำนาจของ รร.ยธ และ รร.วสธ. ตาม ม.๒๕ (๕) แห่ง พ.ร.บ. พืชกระท่อม กำหนดสถานที่วิธีการขาย ประกอบด้วย ๑) ห้ามขายใน วัด โบสถ์ มัสยิด สถานที่ราชการ สถานพยาบาล ทางหลวง หรือสถานบริการ เป็นต้น ๒) ห้ามขายใกล้สถานที่ต้องห้ามตาม พ.ร.บ. พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมถึง วัด โบสถ์ มัสยิด สถานที่ราชการ สถานพยาบาล ทางหลวง หรือสถานบริการ เป็นต้น	กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ๒๕๖๗
๒.	สำนักงาน ป.ป.ส. เสนอ รร.ยธ. ประสานงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขกฎหมายอื่นที่จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการบังคับใช้การ ควบคุมการจำหน่ายน้ำดื่มใบกระท่อม คือ กฎกระทรวง ออกตาม ความใน พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ ของกระทรวงพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ระยะที่ ๓ การประเมินผลการบังคับใช้ การศึกษาวิจัย การพัฒนาและการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ
พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลำดับ	กิจกรรม	ห้วงดำเนินการ
๑.	สำนักงาน ป.ป.ส. ประสานหน่วยงานวิชาการดำเนินการ ศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมถึงผลกระทบการขายน้ำดื่ม กระท่อมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพของประชาชน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘
๒.	ประเมินการบังคับใช้ พ.ร.บ. พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ หลังจากการบังคับใช้ ๒ ปี	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗
๓.	สำนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการพิจารณาปรับแก้ พ.ร.บ. พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕ ในประเด็นต่าง ๆ จากผลการศึกษาวิจัย ข้างต้น	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

จัดทำโดย สำนักงาน ป.ป.ส.
มกราคม ๒๕๖๗

ข้อมูลผู้ต้องสงสัยจำหน่วยพืชกระท่อม ตามหมวด ๕ แห่ง พ.ร.บ.พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๔
พื้นที่ ปต.ภ. ๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล ผู้ขาย	เลขบัตรประชาชน	สถานที่ขาย					จังหวัด	ประเภท ยานพาหนะ	ทะเบียน ยานพาหนะ	หมายเหตุ
			จุดจำหน่าย	ถนน	ซอย	ชื่อถนน	ตำบล	อำเภอ			
๑			ริมถนนเลี่ยงถนนพหลโยธินราชวิถี - ตลาดหัวอิฐ				โพธิ์เสด็จ	เมือง	นครศรีธรรมราช		ประมาณ ๕ วัน
๒	น้องไอ้ฮิโงกระท่อม		ริมถนนตรงข้ามโรงเรียนมารีย์ วัดกษัตริย์ศึกษา	เทวนารี			โพธิ์เสด็จ	เมือง	นครศรีธรรมราช		๐๕๔ ๑๔๕๑๖๖๒/๐๕๔ ๒๕๔๔๒๐๔๔
๓	ร้านมาลี		บ้านเลขที่ ๓๑			ม.๑	ควนทอง	ขนอม	นครศรีธรรมราช		๐๐๔ ๓๕๘๑๒๔๑

รายงาน

กระท่อม